

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

СИЛАБУС вибіркової навчальної дисципліни КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (французька). Переклад

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри
романських мов та інтерлінгвістики
№ 4 від 2 листопада 2020 року

Завідувач кафедри О. В. Станіслав

Луцьк 2020

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Форма навчання: денна	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (французька). Переклад Бакалавр	Вибіркова
		Рік навчання 4
Семестр 7		
Лекції 14 год.		
Практичні 12 год		
Самостійна робота 56 год.		
Консультації 8 год.		
Форма контролю: залік		
Кількість годин/кредитів 90/3		Мова навчання: французька

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Мамосюк Олена Сергіївна
Науковий ступінь	Кандидат філологічних наук
Вчене звання	
Посада	Старший викладач кафедри романських мов та ітерлінгвістики
Контактна інформація	mamosyuk@vnu.edu.ua mamosyuk_olena@ukr.net Корпус № 3 (А), каб. 224А
Розклад занять	https://bit.ly/3kIC98I
Розклад консультацій	Згідно з розкладом, затвердженим кафедрою романських мов та ітерлінгвістики. У разі необхідності запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

3. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Анотація курсу. Силабус навчальної дисципліни «Комунікативна лінгвістика» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (французька). Переклад», спеціалізації 035.05 романські мови та літератури (переклад включно). Запропонована дисципліна вивчається у сьомому семестрі та входить до переліку навчальних дисциплін на четвертому курсі. Навчальна дисципліна «Комунікативна лінгвістика» предметом вивчення має комунікацію як напрям сучасної мовознавчої науки.

Пререквізити та постреквізити. Навчальна дисципліна має тісні зв'язки з такими курсами як «Вступ до мовознавства», «Актуальні проблеми сучасного мовознавства»; «Теорія мовознавства». Для оволодіння матеріалом курсу студентам необхідно мати знання з теорії мови та комунікативних аспектів мовленнєвої діяльності. Навчальна дисципліна також пов'язана з курсами «Новітні тенденції сучасної лінгвістики» і «Філософія мови».

Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Комунікативна лінгвістика» є розкриття сутності лінгвістичної комунікації, предмету, завдань та методів цього напрямку, вивчення особливостей сучасного спілкування

крізь призму зіставлення культурних комунікацій (зокрема, французької та української). Основними завданнями вивчення дисципліни «Комунікативна лінгвістика» є формування вмінь та навичок аналізу комунікативних стратегій, укладання комунікативного паспорта, порівняльний аналіз на тлі особливостей міжкультурного спілкування.

Результати навчання (компетентності). У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти опановують низку компетентностей.

Загальні компетентності:

- здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність використовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові компетентності):

- здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;

- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів, інтерпретації та перекладу тексту;

- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;

- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

Результати навчання:

- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

- співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо;

- знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами;

- аналізувати комунікативні ситуації, визначати їхні компоненти, взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; • використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Структура навчальної дисципліни

Умовні скорочення: ДС – дискусія, СЗ – РП – реферативне повідомлення

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Консультації	Форми контролю Бали
Змістовий модуль 1						
<i>Природа, компоненти й форми комунікації.</i>						
Тема 1. Комунікативна лінгвістика як наука й навчальна дисципліна.	9	2	1	5	1	ДС+РП 4
Тема 2. Природа спілкування й комунікації.	6	1	1	4		ДС+РП 3
Тема 3. Компоненти комунікації.	8	1	1	5	1	ДС+РП 4

Тема 4. Форми мовного спілкування.	6	1	1	4		ДС+РП 3
Тема 5. Породження й сприйняття мовлення як основа комунікації.	8	1	1	5	1	ДС+РП 3
Тема 6. Загальна характеристика структурних компонентів комунікативного акту.	8	1	1	5	1	ДС+РП 3
Разом за модулем 1	45	7	6	28	4	20
Змістовий модуль 2						
<i>Засоби мовного коду в комунікації. Міжкультурна комунікація.</i>						
Тема 7. Складові комунікативного акту, пов'язані з мовним кодом.	8	1	1	5	1	ДС+РП 4
Тема 8. Складові комунікації, пов'язані з риторикою спілкування й ситуацією спілкування.	9	2	1	5	1	ДС+РП 4
Тема 9. Загальна характеристика міжкультурної комунікації.	7	1	1	5		ДС+РП 3
Тема 10. Комунікативні девіації.	6	1	1	4	1	ДС+РП 3
Тема 11. Аспекти мовного коду в міжкультурній комунікації.	8	1	1	5	1	ДС+РП 3
Тема 12. Аналіз комунікативних ситуацій.	6	1	1	4		ДС+РП 3
Разом за модулем 2	45	7	6	28	4	20
Загалом за поточний контроль						40
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						Т/30
Модульна контрольна робота 2						Т/30
Загалом за підсумковий контроль						60
Усього кредитів / годин / балів	3	90	14	12	56	8
						100

Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота студентів передбачає самостійне опрацювання матеріалів по темі лекцій, підготовку до семінарів та виконання практичних завдань, а також укладання словника наукових термінів по курсу, аналіз уривків текстів у термінах мовної комунікації. Окремим видом самостійної роботи, який дає можливість отримати додаткові бали, є написання реферату/наукових тез за опрацьованим матеріалом (Тематика рефератів пропонується).

Тематика рефератів:

1. Мовленнєвий жанр як категорія комунікативної лінгвістики.
2. Дискурс – як базова категорія комунікативної лінгвістики

3. Теорія мовленнєвих актів.
4. Мовчання як комунікація.
5. Контент-аналіз як один із методів комунікативної лінгвістики.
6. Імплікація, її типи.
7. Становлення теорії мовної комунікації.
8. Методики когнітивного картування тексту та дискурсу.
9. Міжкультурна й етнокультурна компетенція, їхні складники.
10. Пропаганда як комунікація.
11. Лінгвістика брехні.
12. Проблема типології мовних особистостей.

4. ОЦІНЮВАННЯ

При поточному оцінюванні знань студентів враховуються: участь у дискусіях під час проведення лекційних та семінарських занять, робота над додатковою літературою, вміння використовувати набуті знання на практиці, вміння аналізувати ситуації міжкультурної взаємодії. Робота студентів під час лекцій та семінарів оцінюється максимально у 5 балів. За кожний змістовий модуль студент має можливість отримати максимальну кількість балів - «20» (середній бал помножено на коефіцієнт 4), всього за поточне оцінювання студенти можуть отримати 40 балів.

Учасники освітнього процесу повинні толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися правил академічної доброчесності, самостійно виконувати навчальні завдання; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань забороняється. У разі виявлення несамотійного виконання практичних завдань, ці завдання зараховані не будуть.

Учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, самостійно виконувати навчальні завдання, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, під час написання рефератів та наукових тез коректно посилалися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей. У разі виявлення академічного плагіату під час написання рефератів та несамотійного виконання практичних завдань, ці завдання зараховані не будуть. Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки. Рівень знань студента за поточний і підсумковий контроль оцінюється сумарною кількістю балів, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість:

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для заліку
90–100	зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

5. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених програмою навчальної дисципліни, повідомляти викладача про його зміни,

бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

Оцінювання видів робіт студента і розподіл балів укладено таким чином, аби дозволити йому бути максимально мобільним і гнучким в (само)організації навчання. Так у разі відсутності студента на занятті він опрацьовує матеріал самостійно.

Усі види робіт поточного контролю, що підлягають до-, пере- чи складанню поза графіком і термінами передбаченими на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкової вартості виду роботи.

У питанні академічної доброчесності студент зобов'язаний вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагіату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи студентів чи/та хабарництва.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основний перелік:

1. Атаян Э. Р. Коммуникация и раскрытие потенциалов языкового знака. Ереван: ЕреванГУ, 2001. 158 с.

2. Ахутина Т.В. Порождение речи: Нейролингвистический анализ синтаксиса. М.: Наука, 2009. 254 с.

3. Батаршев А.В. Психодиагностика способности к общению или как определить организаторские и коммуникативные свойства личности. М.: Прогресс, 2009. 256 с.

4. Бацевич Ф.С. Основы коммуникативной лингвистики. Львів: Академія, 2000. 352 с.

5. Биркенбиль В.Ф. Коммуникационный тренинг. Наука общения для всех. М.: Флинта-наука, 2002. 210 с.

Додатковий перелік:

6. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Язык и культура. М.: Русский язык, 2003. 260 с.

7. Дейк Т. ван. Язык. Познание. Коммуникация. М.: Наука, 2009. 250 с.

8. Иссерс О.С. Коммуникативные стратегии и тактики русской речи. М.: Русский дом, 2002. 180 с.

9. Каменская О.Л. Текст и коммуникация. М.: Просвещение, 2000. 180 с.

10. Ключев Е.В. Речевая коммуникация. Успешность речевого взаимодействия. М.: Академия, 2002. 150 с.

11. Ковалев Г.А. Три парадигмы в психологии – три стратегии психологического воздействия / Межличностное общение: Хрестоматия. СПб.: Флинта, 2001. С.5-45.

12. Колшанский Г.В. Паралингвистика. М.: Наука, 2004. 158 с.

13. Красиков Ю.В. Теория речевых ошибок. М.: Просвещение, 2000. 120 с.

14. Кубрякова Е.С. Введение / Человеческий фактор в языке. Язык и порождение речи. М.: Просвещение, 2001. С.5-38.

15. Кубрякова Е. С. Номинативный аспект речевой деятельности. М.: Русский язык, 2006. 185 с.